

«VIVIM EN UN MÓN ESQUERDAT»

FRANCESC MATOSAS MORAGREGA, PRESIDENT DEL GRUP ZETA

ENTREVISTA DE JOSEP ALERT

No és igualadí però se'n sent. La seva família té una història que ve de lluny. Una història que comença al segle XVI amb el negoci de la llana i que arriba pràcticament als nostres dies. Els Matosas han estat una nissaga il·lustrada que ha donat a Igualada personatges influents vinculats al dret, la banca, els negocis, la política... Un d'aquests personatges, Francesc Matosas i Roca, va portar el timó de la ciutat durant el primer franquisme. Molts el recorden no només com el protagonista de facècies diverses, sinó sobretot com l'alcalde que va atenuar els rigors de la postguerra fent els ulls grossos davant l'estraperlo.

Segons la tradició, els Matosas van hostatjar sant Francesc i sant Ignasi. Per això tots els hereus de la família, generació rere generació, porten el nom del sant d'Assís i han mantingut una especial vinculació amb l'orde franciscà. Aquesta història ha deixat el seu rastre: els Matosas no només conserven un arxiu familiar que guarda el testimoni del pas dels segles, sinó que mantenen la casa pairal del carrer Nou. I, posats a buscar rastres, avui encara hi ha qui parla del Camp del Matosas per referir-se a la zona compresa entre l'Estació Vella i el carrer de Santa Caterina.

Francesc Matosas Moragrega és el president del consell d'administració del grup Zeta. És advocat i fill i nét d'advocats. Va néixer a Barcelona el 1946 i va passar els primers anys de la seva infantesa a Igualada, on mai no ha deixat de venir. És diplomad en Dret Comparat per la Universitat d'Estrasburg i diplomad en

Estudis Financers i Tributaris. Ha estat membre de la junta del Col·legi d'Advocats de Barcelona i ha fundat dos prestigiosos gabinets jurídics. Actualment està al capdavant del tercer hòlding editorial espanyol, amb més de 2.300 treballadors, onze periòdics, sis plantes d'impressió, més de seixanta revistes, una distribuïdora de publicacions, una editorial de llibres, una productora de televisió i una productora i distribuïdora de cinema. Va ser l'home de confiança d'Antonio Asensio, el fundador del grup, amb qui l'unien uns vincles personals molt estrets. L'any 2001, a la mort d'aquest, va agafar el timó del grup Zeta.

—El seu oncle, l'alcalde Matosas, va marcar una època amb el seu tarannà. Com el descriuria?

—Era un home singular, d'una generositat extrema. Ser alcalde no el va portar a enriquir-se. Més aviat al contrari: va ser sensible a la gent desafavorida i va posar diners de la seva butxaca per a coses com la basílica de Santa Maria i l'Hospital. Quan venien els inspectors de taxes els entretenia tot el dia, els convidava a un gran dinar i els convenia que el millor que podien fer era tornar-se'n. I se'n tornaven com havien vingut. Quan li preguntaven d'on sortia el pa que es venia d'estraperlo, els deia que mentre ell fos alcalde de pa no en faltaria, que el pa sortiria d'on hagués de sortir. Era un home bohemí i heterodox. La història demostra que en situacions en què tot falla i en què falten les coses essencials el que funciona és l'heterodòxia. Aquesta és la premissa que ell va aplicar quan va ser alcalde.

—**Era un home d'autoritat...**

—No era un home autoritari, sinó que se li reconeixia una autoritat. Són dues coses diferents. Ell es va decantar cap al carlisme mentre que el meu pare era més pròxim a Falange. Quan va esclatar la guerra tots dos van haver de fugir i van viure a Marsella uns quants mesos. Després mon pare se'n va anar a Granada, a l'escola d'oficials de complement, mentre que el meu oncle va ser un dels fundadors del Terç de Nostra Senyora de Montserrat. El meu pare acabaria sent un home del règim, mentre que l'oncle sempre va ser un heterodox dins el règim.

—**Heterodox i pragmàtic...**

—Tremendament pragmàtic. Diuen que a l'Ajuntament hi tenia dues carpetes: una de prima i una de gruixuda. A la carpeta prima hi havia els temes que s'anaven resolent i a la carpeta gruixuda els temes que s'havien de resoldre. Quan li preguntaven per la carpeta gruixuda deia: «*Això, el temps ja ho resoldrà...*»

—**Vostè va viure els tres primers anys de la seva infantesa a Igualada i mai no ha deixat de venir. Quins records en té?**

—Jo vaig néixer a Barcelona però la meua primera infantesa la vaig passar entre la Rambla i el carrer d'Òdena, a cal Pa i Ceba. Després, de jove, vaig anar molt a Igualada. Vaig passar diverses temporades a la casa pairal del carrer Nou. Quan vaig treure'm el títol d'advocat, vaig començar exercint a Igualada. Me'n recordo de les caramelles i d'anar buscar la mona a cal Fidel Serra, que era al costat de Cal Matosas. També recordo que a la processó del Sant Crist hi anava tothom: els qui creien i els qui no creien... Hi havia la processó dels homes i la de les dones... També em vénen al cap la moixiganga, la Festa Major, les festes de carrer... Per Sant Bonaventura es guarnia l'entrada del carrer Nou...

—**Quins lligams hi té actualment, amb Igualada?**

—Hi tinc un contacte permanent. Almenys un parell de cops al mes hi vaig per visitar la meua

tia. Tinc alguns projectes per a la casa del carrer Nou, però encara no n'he concretat cap perquè la vida et porta per altres camins. Tinc clar que l'edifici no anirà a terra. No ho dic per mi sinó per la ciutat i per la història que té al darrere. Alguna cosa hi farem, però encara no sé quina.

—**Parlem d'Antonio Asensio. Com el va conèixer?**

—L'any 69, als 22 anys, vaig acabar la llicenciatura de Dret. Per sorteig em va tocar fer la mili a Tenerife. Allà vaig conèixer un noi de Barcelona que es deia Antonio Asensio i ens vam fer grans amics. Tenia un negoci modestíssim d'arts gràfiques. Ell era caporal de vestidors i jo secretari del jutjat de guerra. Érem dues persones molt diferents, tant pel que fa als orígens, com pel que fa a la cultura i el tarannà. Llavors ell ja tenia inquietuds pel que fa al món de la comunicació. Després de catorze mesos de mili vam mantenir la vinculació. L'any 76 neix Ediciones Z, amb un capital de mig milió de pessetes. Com a advocat, a mi em va tocar muntar aquesta societat, que va ser l'embrió del Grupo Zeta. Amb ell vaig tenir-hi una vinculació molt estreta, que va anar molt més enllà de l'amistat.

—**Quin tret de la seva personalitat era el que més n'admirava?**

—Abans que res, era un home bo. I paral·lelament, encara que fos una persona més aviat tímida i introvertida, era un somiador amb una capacitat d'audàcia extraordinària.

—**Es podria dir que per culpa d'ell vostè ha fet el salt del món de l'advocacia al món dels negocis...**

—No he deixat mai de ser advocat. Me'n continuo sentint. M'he ficat en els negocis de la comunicació per casualitats de la vida. Els meus lligams sentimentals, afectius i humans amb Antonio Asensio van fer que cada cop em vinculés més a aquesta casa, primer com a secretari general i després com a vicepresident. Quan ell va morir la família em va demanar que assumís encara més responsabilitats i no vaig poder dir que no. Per això estic aquí.

—**Quan vostè va assumir la presidència va assegurar que el grup no perdria la seva identitat. En què consisteix aquesta identitat?**

—No només vaig dir això, sinó que també vaig dir que ni es trossejaria ni es vendria. Antonio Asensio no tan sols va crear un gran grup de comunicació, sinó que va aconseguir una cosa molt difícil: que fos independent. Això és el que caracteritza la nostra identitat, juntament amb una línia editorial molt sensible als temes socials, més enllà de la dialèctica entre dreta i esquerra. Aquests són els eixos que intentem mantenir. Jo sempre dic que per aconseguir-ho ens hem de regir per tres divises: fer de la llibertat una exigència, del respecte una necessitat i de la tolerància una virtut.

—**Diuen que al grup Zeta l'han castigat tots els governs perquè no s'ha casat amb ningú...**

—És veritat que ningú no ens ha regalat mai res, però tampoc no ho esperem. El que hem aconseguit ho hem aconseguit amb dificultats. Si un govern et dona més del que t'ha de donar, perds una part d'aquesta independència de què parlava. Una situació terrible per a nosaltres va ser la venda d'Antena 3, amb pressions molt fortes per part d'un govern del PP que va recórrer a amenaces encobertes i no tan encobertes, amb uns mètodes totalment rebutjables. No puc negar que la venda a Telefònica ens va beneficiar des del punt de vista econòmic, però aquest no era el nostre desig. Les pressions van anar molt més enllà del que era admissible i vam decidir vendre a contracor. L'Antonio Asensio sempre deia que, pel fet de ser com som, a nosaltres les coses ens costen molt més. Posteriorment, amb un govern socialista, quan vam presentar-nos al concurs per a la concessió de televisions privades també vam perdre, malgrat que teníem socis potentíssims com Rupert Murdoch, el Banc Central i Banesto. Nosaltres sabíem que el nostre projecte era tècnicament imbatible i, en canvi, vam perdre. Això va provocar un enfrontament amb el grup Prisa, malgrat que després va haver-hi una amistat entrañable entre Antonio Asensio i Jesús de Polanco.

—**Amb tot aquest panorama, on queda el lliure mercat?**

—No sóc d'aquells qui creuen que el mercat s'ha d'autoregular. Penso que ha d'haver-hi una certa regulació i que aquesta regulació ha de ser supranacional. A l'era de la globalització i les noves tecnologies, si hem d'esperar que el mercat s'autoreguli assistirem a autèntics desgavells. Vivim en un món una mica esquerdat. Si no hi posem un cert ordre, les esquerdes es faran més grosses.

—**El món de les publicacions periòdiques viu un moment complicat: els índexs de difusió tendeixen a baixar, hi ha l'emergència de les noves tecnologies, han sorgit els diaris gratuïts... Com afronta estratègicament el grup Zeta aquest esdevenidor complex?**

—Tots els grans grups de comunicació estem sumits en estratègies i aliances per afrontar els processos derivats de la globalització. Tots plegats hem hagut de fer una reflexió sobre què seran els mitjans al segle XXI, com a conseqüència de les transformacions en els hàbits de comunicació de les noves generacions. Davant d'això hem hagut de diversificar l'oferta de productes cap a àmbits emergents com les noves tecnologies, l'audiovisual... De tota manera, jo no sóc catastrofista pel que fa al futur del paper: crec que els diaris no desapareixeran.

—**D'entre les capçaleres del grup, amb quina se sent més lligat sentimentalment?**

—Em sento especialment lligat al producte estrella d'aquesta casa: *El Periódico de Catalunya*. Ho dic no tan sols perquè vaig viure'n de prop la gestació, sinó també perquè és el més llegit a Catalunya i perquè cobreix un espectre molt divers i molt plural de la societat catalana. A més, a rebuf d'*El Periódico*, tenim nou capçaleres diferents a Espanya.

—**Fins a quin punt és una paradoxa el fet que el diari en català més venut no sigui nacionalista?**

—Pot semblar una paradoxa, i més encara si tenim en compte que qui el va fundar no va parlar mai català i era fill de pare aragonès i mare

madrilenya. *El Periódico* no és un diari nacionalista però tampoc no és antinacionalista. Segurament si fos un diari nacionalista no tindria l'èxit que té. És un diari catalanista. Defensa una visió de Catalunya lluny d'essencialismes diguem-ne romàntics. S'identifica amb un catalanisme transversal, que assumeix la identitat del país però no en fa cap bandera.

—Recentment s'ha posat a la venda el 30% de les accions d'*El Periódico* i els rumors de venda no cessen...

—Estem buscant solucions inorgàniques. És un procés encara obert. Intentem enfocar el grup cap al segle XXI amb aliances diverses i potenciant l'àmbit de les noves tecnologies, que requereix uns grans esforços econòmics. Són processos complexos, en què la rendibilitat és a mitjà i llarg termini i en què no hi ha un retorn immediat. Per afrontar-ho calen solucions d'aquest tipus.

—Vostè va viure de prop el naixement d'un dels altres productes singulars de la casa: la revista *Interviú*, que va consagrar el *destape*...

—Quan *Interviú* es va presentar molta gent no li donava més de sis mesos de vida. I ara ja té trenta anys. Després de gairebé mig segle de censura i manca de llibertat d'expressió, *Interviú* va trencar tabús. El *destape* és una icona d'aquest trencament. De cop i volta, va posar obertament sobre la taula el que passava a la nostra societat, a través de la denúncia contundent i la investigació agosarada. Aquest és el valor real d'una revista que va fer escola i que va acollir firmes tan diverses com Emilio Romero i Vázquez Montalbán.

—Permeti'm una pregunta: vostè venia d'un entorn familiar vinculat al franquisme però, en canvi, va participar en el sorgiment d'uns mitjans de comunicació que encarnaven l'antifranquisme. Es va sentir entre dues aigües?

—Vaig acabar la carrera l'any 69. Per tant, vaig viure les convulsions del tardofranquisme a la universitat, amb les expulsions de professors com Solé Tura, Tierno Galván, Aranguren, Valverde... Tot allò em va marcar. Ara bé, era conscient que parlar

de determinats temes en el meu entorn familiar era poc oportú. La mare sempre em deia que no parlés de política davant del pare. A ell —que era un home d'una gran vàlua i amb qui vaig tenir una relació extraordinària— el neguitejava que jo li exposés determinades idees. En aquella època no hi havia matisos: si no eres franquista eres comunista... Vaig llegir coses diverses i recordo que em va impactar especialment el pensament socialdemòcrata. També vaig tenir la sort de poder estudiar a l'estranger. Vaig estar dos anys a Estrasburg i això em va obrir horitzons. Sincerament, crec que en les coses fonamentals la meua manera de pensar no ha canviat gaire des dels vint anys.

—Vostè que es jurista em podrà dir si els continguts de la COPE vulneren la Constitució...

—Jo estimo el Dret perquè serveix per regular la convivència. I diria que determinats programes de la COPE atempten contra la convivència, no només perquè els seus continguts no tenen sentit, sinó també perquè fan servir la desqualificació, l'insult i la demagògia permanents. De vegades dient mitges veritats es diuen grans mentides. Crec que això és intolerable. No sóc jo qui ha de dir si determinants continguts de la COPE vulneren la Constitució, però sí que penso que molts d'aquests continguts fan mal a la societat, creen crispació i generen enfrontaments i odis innecessaris. I el que em sap més greu és que des de l'Església no es posi fre a determinats programes.

—Què li sembla el nou Estatut?

—No dic que no m'estigui bé, però tinc dubtes sobre el moment que es va triar per fer la reforma i sobre el procés que es va seguir. El mateix Maragall ha reconegut que potser s'hauria d'haver propiciat una reforma de la Constitució. Possiblement és aquest el camí que caldria haver seguit. Ha sortit un text feixuc i excessiu, que no m'acaba de convèncer. Penso que no hi ha res que no es pugui reformar, inclosa la Constitució, però penso també que hem de comptar que des del Tribunal Constitucional es faran retallades a l'Estatut i que ho haurem d'acceptar, tal com va passar durant la II República.

—Com és que reformes semblants en altres comunitats autònomes no han provocat les reaccions que ha provocat l'Estatut català?

—Perquè darrere d'aquestes reformes no hi ha moviments nacionalistes. I també perquè de Catalunya enfora aquest procés no s'ha sabut explicar i des de fora de Catalunya no s'ha volgut entendre...

Francesc Matosas Moragrega.

JOSEP ALERT I PUIG (Igualada, 1966). Llicenciat en Geografia i Història. Ha exercit el periodisme a *La Veu de l'Anoia* i *Regió7* i ha treballat com a programador cultural a la Fundació Privada Cal Ble. Actualment treballa com a dinamitzador comunitari al barri de les Escodines (Manresa).